

СТАНОВИЩЕ

От доц.д-р Мария Стоянова Димова-Милева, д.м.

Относно: дисертационен труд за придобиване на ОНС „Доктор“ по докторска програма „Вътрешни болести“, професионално направление 7.1 Медицина, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, в изпълнение на Заповед № Р-109-218 на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

Тема: Ролята на некроптозата при възпалителните чревни заболявания

Автор: д-р Елена Панайотова Панайотова, докторант към Катедра „Пропедевтика на вътрешните болести“, МУ-Варна

Научен ръководител: доц. д-р Антония Йорданова Атанасова, д.м.н.

1. Общо представяне на процедурата

Настоящото становище е изготвено в съответствие с изискванията на Правилника за устройството и дейността и Правилника за развитието на академични състав на МУ-Варна и със Закона за развитие на академичния състав на Република България.

Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с Процедурата за придобиване на ОНС „Доктор“ в МУ-Варна.

2. Кратка биографична справка

Д-р Елена Панайотова Панайотова е родена през 1978 г. в гр. Русе. През 2004 г. завършва специалност „Медицина“ в Медицински университет – София. Придобива специалност „Вътрешни болести“ през 2014 г., а през 2020 г. – специалност „Гастроентерология“. Професионалното си развитие като лекар д-р Панайотова започва през 2005 г. в УМБАЛ „Александровска“ - гр. София, като през 2009 г. се премества в УМБАЛ „Св. Марина“ – Варна, където работи до момента. Кариерата като преподавател в МУ-Варна на д-р Панайотова започва през 2013 г. като хоноруван преподавател, а от 2017 г. е редовен асистент към Катедрата по пропедевтика на вътрешните болести.

3. Актуалност, значимост и практическа насоченост на темата

Възпалителните заболявания на червата (ВЧЗ, Inflammatory Bowel Disease - IBD) са заболявания, чиято честота се увеличава все повече, засягат предимно млади хора, а еволюцията им през целия живот води до значимо нарушение на функцията на

гастроинтестиналния тракт с последващи тежки увреждания. Отличителна черта е рецидивиращото възпаление на чревната лигавица, което може да засегне различни части на гастроинтестиналния тракт. Клинично протичат с редуване на периоди на ремисии и релапси, които имат различна продължителност, а фазите на активност често водят до локални и системни усложнения. Това влошава качеството на живот на пациентите, налага продължително лечение и е свързано със значителни социално-икономически разходи.

Въпреки напредъка в медицината, етиологията и патогенезата все още остават неясни, което създава диагностични и терапевтични затруднения пред медицинските специалисти.

Скорошни експериментални изследвания идентифицират нов тип клетъчна смърт в чревния епител, наречена некроптоза, която води до възпаление, с характеристики подобни на възпалителните чревни заболявания. Това предполага участието ѝ в патогенезата на тези заболявания.

За да се изясни ролята на некроптозата при възпалителните заболявания на червата е необходимо провеждане на повече изследвания. Дешифрирането на ключови молекули, участващи в некроптозната клетъчна смърт би осигурило не само нови диагностични подходи, но би допринесло и за изграждане на по-ефективни методи на лечение.

4. Структура на дисертационният труд

Работата, с която се запознах доказва наличие на ясно очертан профил на научните интереси, конкретни научни задачи и работни хипотези.

Представеният научен труд е написан на 166 стандартни страници и е онагледен с 16 таблици, 90 фигури и 2 снимки. Литературната справка включва 283 литературни източника, от които 9 на кирилица и 274 на латиница. Положително впечатление прави обхващането на българските източници.

Литературният обзор е подробен и обширен и е изцяло ориентиран към темата. Той обхваща всички аспекти на зададената тема и извежда логично аргументацията за провеждане на научното проучване. Показва добрата научна подготовка и изградени знания по проблема на д-р Панайотова.

Целта на дисертационния труд е формулирана конкретно, ясно и точно в насока да се анализира експресията на маркера за некроптоза при пациентите с възпалителни заболявания на червата.

За изпълнение на целта са поставени 5 задачи, които поизтичат от нея и позволяват всеобхватното разработване на проучването.

Материал и методи. Дизайнът на проучването е представен на 14 страници и е построен съобразно целите на разработката. Броят на единиците на наблюдение 170 е достатъчен за статистически анализ. Изследването е ретроспективно, като участниците, включени в изследването са пациенти с поставена диагноза БК и ЯК според критериите на ЕССО. За всеки пациент има налична пълна медицинска документация, както и наличен биопсичен материал. Медицинската документация на всеки болен е подробно прегледана като са събрани анамнестични, клинични, лабораторни, образни, ендоскопски и морфологични данни и са използвани в анализите. Подробно са описани всички използвани в това проучване методи.

Резултатите и обсъждането обхващат 68 страници и следват последователността на поставените задачи. Изведени са систематично, онагледени са с фигури и таблици, като няма припокриване на информацията, която последните представят. Авторът коментира аналитично получените резултати, като извършва и съпоставка с данните получени от други наши и чужди изследователи.

Формулираните 11 извода съответстват на резултатите и обхващат в цялостен аспект научната разработка.

Докторатът е посочил 9 приноса, разделени в три групи: с теоретичен, практико-приложен и оригинален характер.

5. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Докторантът има представени 5 публикации в български списания, от които 3 са пълнотекстови и 2 са резюмета и 2 участия в научни форуми свързани с дисертационния труд, като на всички в първи автор.

6. Автореферат

Съдържанието и качеството на автореферата съответства на разработения труд и е направен според изискванията на МУ-Варна. Отразява основните резултати, постигнати в дисертацията, направените изводи и приноси.

7. Критични бележки

Нямам критични бележки към проведеното изследване и представените материали.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд, с който се запознах показва, че докторантът д-р Панайотова притежава задълбочени теоретични познания и професионални умения. Тя демонстрира качества и способности за самостоятелно провеждане на научното изследване. Дисертацията съдържа научни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ-Варна. Изложеното до тук ми дава довода убедено да подкрепя д-р Елена Панайотова Панайотова, като считам, че има пълно основание да и бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор“, както и да препоръчам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за това решение.

Дата: 2.06.2022г.

Гр. Варна

Подпис:.....

